

Onderwijsachterstanden Beleidsplan 2019-2022

Gemeente Vlissingen

Leeswijzer:

- In de inleiding wordt kort geschetst waar dit beleidsplan over gaat.
De doelstelling (hoofdstuk 1) sluit hier op aan en geeft aan waar het beleid voor bedoelt is.
- Hoofdstuk 2 is een korte terugblik waarin wordt aangegeven en verwezen naar hoe het huidige beleid is ontstaan, waaraan conclusies en aanbevelingen van het RPCZ rapport zijn toegevoegd.
- In hoofdstuk 3 wordt de huidige situatie benoemd waarbij al doorsijpelt waar we naar toe willen.
- In hoofdstuk 4 komen de ontwikkelingen nog verder aan bod aan de hand van de betrokken samenwerkingspartners.
- Hoofdstuk 5 gaat over de nieuwe criteria voor het verdelen van het geld door het Rijk en de gevolgen voor gemeentes en onderwijs.
- In 5.1 wordt opgesomd waar de gemeente Vlissingen haar geld aan wil uitgeven.
- Hoofdstuk 6 gaat verder over de financiën.
- **In de samenvatting in hoofdstuk 7 wordt het beleid voor de periode 2019-2022 nog eens kort omschreven.**
- Hoofdstuk 8 is het nawoord en de afsluiting van het Onderwijsachterstanden Beleidsplan 2019-2022 van de gemeente Vlissingen.

Inhoudsopgave

Leeswijzer	blz. 1
Inhoudsopgave	blz. 2
Inleiding	blz. 3
1.Doelstelling	blz. 4
2.Korte terugblik	blz. 5
2.1. Rapportage RPCZ.....	blz. 5
2.1.1. Schakelklas.....	blz. 5
2.1.2. Zomerschool.....	blz. 5
2.1.3. Kerngroepen.....	blz. 6
3.Huidige beleid	blz. 7
3.1. Vergroten bereik.....	blz. 7
3.2. Zomerschool.....	blz. 9
3.3. Verlengde schooltijd.....	blz.10
3.4. Schakelklassen.....	blz.11
3.5. Nieuwkomersgroep (NT2), schakelklas Ravenstein.....	blz.12
3.6. Inzet onderwijsassistent NT2 bij De Branding.....	blz.12
3.7. Voorschool Windorgel.....	blz.13
3.8. VoorleesExpress.....	blz.13
4.Ontwikkelingen	blz.15
4.1. Samenwerkingspartners.....	blz.16
4.1.1. KOW.....	blz.16
4.1.2. Prokino.....	blz.17
4.1.3. Primair onderwijs.....	blz.17
4.1.4. Bibliotheek.....	blz.18
4.1.5. GGD.....	blz.18
4.1.6. RPCZ.....	blz.19
4.1.7. Buurtgemeentes.....	blz.19
4.1.8. Overige partijen.....	blz.20
5.Richting voor de toekomst	blz.21
5.1. Inzet OAB middelen door de gemeente Vlissingen.....	blz.22
6.Financiën	blz.24
7.Samenvatting	blz.27
8.Slotwoord	blz.29
Afkortingen	blz.30
Bronnen	blz.30

Inleiding

Het nieuwe Beleidsplan Onderwijsachterstanden van de gemeente Vlissingen is in grote lijnen een voortzetting van het beleid zoals dat in het vorige plan (2011-2014) is opgesteld. In de jaren daarna is er geen nieuw beleid vanuit het Rijk gedicteerd, was steeds laat bekend welk bedrag de gemeente zou gaan ontvangen en is daarom op enkele kleine aanpassingen na het bestaande beleid steeds verlengd.

In 2018 werd duidelijk dat er een nieuwe periode zat aan te komen. Door het CBS zijn nieuwe criteria opgesteld voor de berekening waarmee de onderwijsachterstandsmiddelen over de gemeentes en over de scholen nu worden verdeeld. Hierin zit een opbouw of afbouw in middelen die in 2022 tot een eindbedrag moet leiden.

Financieel ziet de toekomst er voor de gemeente Vlissingen op het gebied van onderwijsachterstandenbeleid (OAB) goed uit. Het bedrag dat de gemeente Vlissingen van het Rijk ontvangt voor onderwijsachterstandenbeleid loopt in de komende jaren stapsgewijs op. Anderzijds duidt dit er ook op dat de problematiek op dit gebied in Vlissingen nog steeds groot is.

Een deel van de scholen kamp met een behoorlijke populatie kinderen met kans op onderwijsachterstanden. Scholen krijgen via hun bestuur zelf middelen vanuit het Rijk om hier mee aan de slag te gaan. De nieuwe criteria voor de verdeling van de middelen brengt echter met zich mee dat een deel van de scholen minder middelen gaan ontvangen. Dat geldt vooral voor scholen die vallen onder het bestuur van Archipel Scholen (openbaar onderwijs). De scholen waar de problematiek het hoogst is werden door middel van het subsidiëren van schakelklassen al extra financieel ondersteund door de gemeente. Dit zal ook de komende beleidsperiode zo zijn. Er kan zelfs wat extra worden ondersteund. Het is echter niet de taak van en de opdracht aan de gemeente het bedrag dat scholen minder gaan ontvangen vanuit het Rijk dan maar vanuit de gemeente aan te vullen.

Belangrijk punt is ook dat in Vlissingen net als in veel andere gemeentes de voorschoolse educatie, programma's waarmee kinderen extra geholpen worden in het vergroten van onder andere hun taalvaardigheid, onlosmakelijk verbonden is aan de peuteropvang. Een voorwaarde om ouders voor peuteropvang, vanuit algemene middelen, financieel te ondersteunen is dan ook dat de locatie voor opvang VVE gecertificeerd is en een erkend VVE programma aanbiedt. Onderwijsachterstandsmiddelen worden ingezet om de voorschoolse educatie op deze peuteropvang locaties mogelijk te maken.

Op het gebied van VVE is door het Rijk bepaald dat gemeentes met ingang van 2020 meer VVE uren moeten aanbieden, minimaal 960 uur voor peuters in de leeftijd van 2 ½ tot 4 jaar. Dit vereist een aanpassing voor de aanbieders en daarmee ook in de subsidieafspraken.

De komende jaren zal er aandacht zijn voor samenwerking. Samenwerking tussen de peuteropvang en het onderwijs. Maar ook samenwerking met ondersteunende partijen zoals de bibliotheek.

Binnen de gemeente Vlissingen gaat het om samenwerking op het sociaal domein waarbij gezocht moet worden naar mogelijkheden om elkaar te versterken. De nieuwe indicatoren vanuit het Rijk zouden vanuit het onderwijsachterstandenbeleid daarbij een rol kunnen spelen.

De beleidsperiode waar het nu om gaat beslaat maar een kleine vier jaar waarin nog verschillende zaken vorm moeten krijgen. Wat er na deze beleidsperiode mogelijk is blijft vooralsnog onzeker. We gaan er vanuit dat het bestrijden van onderwijsachterstanden ook na deze beleidsperiode nog belangrijk is maar voortdurende ontwikkelingen kunnen er voor zorgen dat er dan weer op een andere manier invulling aan gegeven moet worden. Welke kant het dan ook op gaat we hopen dat dit beleidsplan en het beleid zoals dat in de afgelopen jaren is gevoerd een stevig fundament vormen voor de bestrijding en het voorkomen van (taal)achterstanden bij zoveel mogelijk vooral jonge kinderen. Een fundament dat ook het nieuwe beleid in de verdere toekomst kan dragen.

1. Doelstelling

Het hoofddoel van het beleid op het gebied van onderwijsachterstanden is:

Terugdringen en voorkomen van (taal)achterstanden

Hierbij is het uitgangspunt dat achterstanden zo vroeg mogelijk worden vastgesteld en aangepakt. Daarom is een groot deel van het beleid gericht op de voor- en vroegschoolse periode (2 tot 6 jaar).

In de Wet op het Primair Onderwijs¹ heeft het college de opdracht gekregen, tezamen met kinderopvangorganisaties en schoolbesturen, onderwijskansenbeleid te formuleren. Dit beleid dient gericht te zijn op bestrijding en voorkoming van taalachterstanden. Daarbij kan een uitsplitsing gemaakt worden in:

- Voorschoolse educatie (VE): gericht op peuters in de leeftijd 2 ½ -4 jaar. Hiervoor is de gemeente verantwoordelijk.
- Vroegschoolse educatie: gericht op kleuters in de leeftijd 4-6 jaar. Hiervoor is het bevoegd gezag van het onderwijs (schoolbesturen) verantwoordelijk.

Daarnaast kunnen Kinderopvang, onderwijs en gemeente ook tot andere afspraken komen ter bestrijding van taalachterstanden, mits die binnen de kaders van de wet en de daaruit voortvloeiende besluiten vallen.

Volgens Stichting lezen en schrijven lopen vooral kinderen risico op laaggeletterdheid die:

- Een taalachterstand hebben door leerproblemen of doordat thuis een buitenlandse taal wordt gesproken
- Opgroeien in een omgeving zonder boeken, kranten en tijdschriften

Het vroeg ondersteunen van een kind met (kans op) achterstand is van belang. Daar speelt het creëren van een kansrijkere omgeving een rol in. Dat gebeurt onder andere door levend leren en te zorgen dat kinderen in aanraking komen met verhalen en boeken. Het ondersteunen van ouders bij het vergroten van de kansen van hun kind hoort hier ook nadrukkelijk bij.

Het beleid in de gemeente Vlissingen richt zich voor het grootste deel op peuters van 2 tot 4 jaar. Maar er is ook aandacht voor het onderwijs dat extra wordt ondersteund op die plekken waar dat het hardste nodig is.

Doelstelling voor de voorschoolse periode:

- Kinderen komen zonder (taal)achterstand op de basisschool.

Subdoelen:

- Zoveel mogelijk peuters naar de peuteropvang.
- Streven naar 90% bereik VVE geïndiceerde peuters.
- Kinderen komen in aanraking met taal.
- Kinderen leren samenwerken.
- Ouders/verzorgers kunnen hun kind beter ondersteunen.

Doelen voor de vroegschoolse en verdere basisschoolperiode:

- Leerlingen lopen (taal)achterstand zo vroeg mogelijk in.
- Leerlingen lopen geen achterstand op in de zomervakantie.
- Kansen voor leerlingen uit kansarme situaties vergroten.

¹ Zie voor de concrete opdracht de artikelen 165 t/m 167a in de Wet op het Primair Onderwijs en de kaders vanuit de onderwijsinspectie

2. Korte terugblik

Eind 2012 heeft de Inspectie van het Onderwijs het rapport De Kwaliteit van VVE in de gemeente Vlissingen in 2012 opgesteld. Naar aanleiding hiervan zijn er een aantal wijzigingen doorgevoerd in het Onderwijsachterstanden/VVE beleid zoals dat was vastgelegd in het beleidsplan 2011-2014. In het document Beleidsreactie op bestandsopname VVE en Plan van Aanpak Onderwijs Achterstandenbeleid Walcheren Periode 2013 – 2014 zijn de wijzigingen weergegeven.

Vanaf 2014 is steeds uitgekeken naar nieuw overheidsbeleid. Door verschillende omstandigheden kwam dit echter niet tot stand. Discussies over verdeling en beschikbaar geld zorgden er voor dat ieder jaar pas laat duidelijk werd op welk bedrag de gemeente voor het volgende jaar kon rekenen. Dit maakte nieuw beleid lastig en zorgde er voor dat het beleid van de voorgaande jaren grotendeels werd voortgezet.

Pas in de loop van 2018 is vanuit het Rijk nieuw beleid geformuleerd. En zijn nieuwe indicatoren, opgesteld door het CPB, ingevoerd om het beschikbare geld beter te verdelen.

2.1. Rapportage RPCZ

In opdracht van de beleidsmedewerker onderwijsachterstanden van de gemeente heeft het Regionaal Pedagogisch Centrum Zeeland (RPCZ) een evaluatie gemaakt van de schakelklassen, de Zomerschool en de kerngroepen over de periode 2014-2018. Daarbij zijn als basis de eigen jaarlijkse schakelklasplannen en schakelklasevaluaties, plannen van aanpak Zomerschool en evaluaties Zomerschool en de evaluaties en borgingsdocumenten van de kerngroepen gebruikt. Daarnaast is voor de schakelklassen en de Zomerschool nog een vergelijking gemaakt met landelijke rapporten zoals het onderzoek van ITS (Instituut voor Toegepaste Sociologie, Radboud Universiteit Nijmegen) en het Kohnstamm Instituut naar het effect van schakelklassen (2014) en Het rapport Effectieve interventies leerachterstanden primair onderwijs van het Centraal Planbureau (juni 2018).

2.1.1. Schakelklas

Uit de evaluatie komen de volgende aanbevelingen naar voren met betrekking tot de schakelklas:

Zorg voor excellente leerkrachten zodat er sprake is van effectief onderwijs, een niet altijd makkelijke opgave in de huidige situatie van een tekort aan leerkrachten. Dat kunnen scholen niet alleen, dit probleem vraagt om een aanpak van de gezamenlijke scholen in de regio samen met opleidingsinstituten. Zorg dat leerlingen gemotiveerd zijn door bevordering van hun zelfstandigheid en een sterke focus op het verbeteren van resultaten. Daarnaast is het belangrijk dat kinderen aan leren toekomen en niet worden afgeleid door problemen thuis, een gezamenlijke aanpak van zorg en onderwijs kan hier uitkomst bieden. Denk aan de doorgaande leerlijn en organiseer dat leerkrachten van de schakelklassen en de reguliere klassen elkaar functioneel ontmoeten. Tot slot, zet als school in op ouderbetrokkenheid. Het loont als ouders, leerkrachten en kinderen gezamenlijk werken aan het leren van kinderen.

2.1.2. Zomerschool

In het rapport staan met betrekking tot de Zomerschool de volgende aanbevelingen: *Het succes van de Zomerschool is afhankelijk van een goed team, een duidelijk concept en passende faciliteiten. Zekerheid over de Zomerschool in een vroeg stadium helpt om op tijd aan de voorwaarden te voldoen. Betrokkenheid van de andere scholen dan die in De Combinatie zou kunnen helpen om meer kinderen te krijgen die de ondersteuning van de Zomerschool goed kunnen gebruiken. Tot slot draagt afstemming met de reguliere leerkrachten bij aan het effect van de Zomerschool. Nu het concept na 9 jaar is doorontwikkeld, is dit punt zeker de moeite waard om op te pakken en afspraken te maken.*

2.1.3. Kerngroepen

In de evaluatie is gekeken naar het VVE beleid van de gemeente aan de hand van de kerngroepen, waarin vertegenwoordigers van de peutergroepen (voorschool) en de groepen 1 en 2 (kleuters, vroegschool) samen afspraken maken over een doorgaande leerlijn en overdracht van informatie met betrekking tot de kinderen. Het doel is de overgang van peutergroep naar basisschool makkelijker te laten verlopen en het goed kunnen volgen van de ontwikkeling van een kind.

De kerngroepen worden begeleid door een vertegenwoordiger van het RPCZ. Ook een vertegenwoordiger van de GGD kan bij het overleg aanwezig zijn.

Conclusies en aanbevelingen ten aanzien van de kerngroepen:

Zaken die over het algemeen naar tevredenheid geregeld zijn, zijn de coördinatie en de warme overdracht.

Afstemmen van aanbod (thema's om mee te werken) voor peuters en kleuters gaat het beste bij die locaties waar school en peuteropvang in hetzelfde gebouw zitten en er sprake is van een één-op- één samenwerking, maar wanneer er bijvoorbeeld samengewerkt wordt tussen kinderopvang en verschillende basisscholen blijkt dit lastiger te realiseren.

Op het gebied van het pedagogisch klimaat en het educatief handelen zijn er binnen veel clusters al afstemmingsafspraken gemaakt, maar men is hier ook kritisch op. Het kan nog beter. Twee clusters geven aan dat ze hier nog nader mee aan de slag moeten.

Voor wat betreft het afstemmen van de oudercontacten geven de clusters aan dat er al gezamenlijke activiteiten plaatsvinden en dat ouders op een soortgelijke manier benaderd worden, maar dat er niet overal ook concrete afstemmingsafspraken vastliggen.

Over de interne begeleiding en zorg ten slotte geven de clusters aan dat ze dit los van elkaar geregeld hebben, maar dat er nog verbetermogelijkheden liggen in de aansluiting hiertussen of dat de aansluiting er in de praktijk wel blijkt te zijn, maar dat de afspraken niet concreet vastliggen.

Een aantal clusters noemt als verbetermogelijkheden dat er eerder contact moet zijn in geval van zorg bij bijna vierjarigen en dat daarbij bijvoorbeeld de IB-er van school meer betrokken zou kunnen worden. Er zijn echter ook clusters die dit al wel geregeld hebben.

De conclusies en aanbevelingen van het evaluatierapport worden meegenomen in het beleidsplan 2019-2022.

3. Huidige beleid

Het huidige beleid is dus een voortzetting van het beleid van de afgelopen jaren. Wel hebben overheidsmaatregelen in sommige gevallen geleid tot extra investeringen.

In het gewijzigde Besluit Basisvoorwaarden Kwaliteit VVE, gepubliceerd op 26 april 2017, staat dat pedagogisch medewerkers die op een VVE-groep werken het 3F-niveau moeten beheersen voor mondelinge taalvaardigheid en lezen. Dit zorgde er voor dat een deel van de medewerkers in de peutergroepen extra geschoold moest worden.

De Wet innovatie en kwaliteit kinderopvang (IKK) verbetert de kwaliteit en de toegankelijkheid van de kinderopvang. De nieuwe kwaliteitseisen zijn opgedeeld in vier thema's: de ontwikkeling van het kind centraal, veiligheid en gezondheid, stabiliteit en pedagogisch maatwerk en kinderopvang is een vak.

Wanneer kwaliteitseisen hoger worden kan het betekenen dat een deel van het personeel moet worden bijgeschoold. Dit heeft invloed op de kostprijs van de opvang, omdat de opvangorganisatie meer moet investeren.

De middelen voor het onderwijsachterstandenbeleid worden ingezet voor terugdringen en voorkomen van onderwijsachterstanden. Dat gebeurt nu door:

1. Vergroten bereik VVE-doelgroepkinderen.
2. Uitvoeren van een Zomerschool voor alle doelgroepkinderen in het primair onderwijs binnen de gemeente Vlissingen.
3. Uitvoeren pilot verlengde schooltijd voor doelgroepkinderen van openbare basisschool Ravenstein.
4. Schakelklassen bij die basisscholen met de meeste achterstandsproblematiek.
5. Nieuwkomersgroep (NT2) (schakelklas Ravenstein) in De Combinatie.
6. Inzet onderwijsassistent NT2 bij De Branding.
7. Voorschool Windorgel in De Combinatie.
8. De VoorleesExpress, georganiseerd door de bibliotheek.

3.1. Vergroten bereik

Het vergroten van het bereik van VVE-doelgroepkinderen gebeurt in nauw overleg met de buurgemeentes Middelburg en Veere, de GGD/JGZ en Kinderopvang Walcheren (KOW), momenteel nog de grootste aanbieder van peuteropvang met VVE programma's.

De Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie (Wet OKE, 2010) vroeg gemeentes al te zorgen voor voldoende bereikbare voorzieningen voor peuteropvang.

Het belang van de peutergroep, voorheen peuterspeelzaal, zit in de educatieve activiteiten die de kinderen worden aangeboden en die ze daardoor al voorbereiden op de basisschool.

De gemeente Vlissingen investeert in de peutergroepen vanuit de algemene middelen.

Met de invoering van de harmonisatie in de kinderopvang waardoor een deel van de ouders ook voor peuteropvang een kinderopvangtoeslag van het Rijk kan krijgen is in Vlissingen net als in veel andere gemeentes gekozen voor het subsidiëren van ouders via de opvangorganisatie. Dit is vastgelegd in de B&W nota 1058102 Harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk, waarin ook de impuls gelden voor extra bereik, de zogenoemde Asschergelden, aan KOW zijn toebedeeld.

In Vlissingen zijn de voorschoolse programma's en de daarbij behorende extra VVE-dagdelen net als in veel andere gemeentes verbonden aan de exploitatie van de peutergroepen. Grotere bereikbaarheid van de peutergroepen zorgt dus ook voor grotere bereikbaarheid van een VVE-locatie.

KOW heeft de laatste jaren hard gewerkt aan het zoveel mogelijk onderbrengen van peutergroepen in de basisscholen. Daarmee is het aantal locaties voor peuteropvang de afgelopen jaren gegroeid van 7 naar 10. Op deze 10 locaties draaien nu 12 groepen.

Vanuit de gemeente wordt ieder kwartaal een brief verzonden aan ouders/verzorgers met een kind van 15 tot 18 maanden om ze te attenderen op het bestaan en belang van de peutergroep.

In overleg met de beleidsmedewerkers van de gemeentes Middelburg en Veere, GGD en KOW is bovendien de doelgroepdefinitie uitgebreid. Daar waar het eerst ging om achterstand in de moedertaal is de doelgroepdefinitie voor de Walcherse gemeentes nu:

Kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar die risico lopen op of een vastgestelde achterstand hebben op het gebied van Nederlandse spraak/taal en/of op sociaal emotioneel gebied.

Verbreding van deze definitie moet op termijn leiden tot meer kinderen met een VVE indicatie. Bij het consultatiebureau (JGZ) wordt aan ouders het belang van de peutergroep en extra VVE dagdelen uitgelegd. In het Processchema Samenwerkingsovereenkomst VVE 2018 is vastgelegd hoe een zo optimaal mogelijk bereik wordt gehaald.

Probleem: Betrouwbaarheid registratie

We willen uiteindelijk dat 100% van de peuters met een geconstateerde achterstand deelneemt aan het VVE programma. Daarvoor zijn twee zaken van belang:

- **Indicering:** de medewerker van het consultatiebureau indiceert de peuter en noteert dat in het systeem. Deze gegevens moeten betrouwbaar en beschikbaar zijn. Momenteel krijgen we dat niet voor elkaar en dus is onduidelijk welk deel van de geïndiceerde peuters op een VVE plek zit. In de komende beleidsperiode lossen we dit op.
- **Toeleiding.** Na indicering zouden peuters met een indicatie actief toegeleid moeten worden naar een VVE plek. Op dit moment wordt nog veel initiatief van de ouder verwacht, maar we weten dat een aantal ouders met een doelgroepkind dat initiatief niet neemt. In de komende beleidsperiode gaan we stappen zetten om de ouder hier beter in voor te lichten en directer te begeleiden richting een voorschoolse plek.

De indicering pakken we op Zeeuws niveau aan samen met de GGD. In 2019 moet er sprake zijn van een functionerend indiceringssysteem. Daarnaast worden er in 2019 heldere afspraken gemaakt over de toeleiding na een indicatie. Op grond van deze afspraken worden concrete plannen gemaakt over het vergroten van het bereik van de ouders die zich niet aanmelden voor voorschoolse plek.

3.2. Zomerschool

Waarom een Zomerschool?

Het algemene doel van onderwijstijdverlenging is het verbeteren van leerprestaties van leerlingen in het Primair Onderwijs. Andere doelen die volgens de projectgroep moeten worden nagestreefd zijn voor ieder kind goede kansen op ontplooiing en talentontwikkeling. Daarnaast vormt ouderbetrokkenheid een specifiek speerpunt bij het realiseren van de doelen en het welbevinden van alle betrokkenen. De Zomerschool zal ook in 2018 een uitvoeringsperiode van 3 weken + één dag kennen en deze zal plaats vinden in de brede school de Combinatie, gelegen in het middengebied van Vlissingen. Dat betekent een effectieve uitbreiding van de leer- en instructietijd voor deze groep leerlingen. Hiermee biedt de zomerschool niet alleen de mogelijkheid de terugval in leerprestaties te voorkomen bij een groep leerlingen. Het biedt tevens een serieuze kans specifieke achterstanden op reken- en of taalgebied in te lopen.

Doelen van de Zomerschool

De projectdoelen die centraal staan in de aanpak van de zomerschool zijn:

- Met de Zomerschoolleerlingen zijn er specifieke doelen vastgelegd. Deze zijn zowel ambitieus als haalbaar en voor zover mogelijk voor de leerlingen meetbaar. Hierdoor zijn deze goed met de leerlingen te evalueren.
- Voor alle deelnemers is er minimaal sprake van gelijkblijvende leerling-prestaties. Dit doel is niet in meetbare termen te evalueren.
- Gerichte aandacht zal worden besteed aan de sociaal emotionele ontwikkeling en de weerbaarheid van deze groep deelnemers. Hierbij zal vooral gewerkt worden met werkvormen voor kleine groepen, zodat een grote mate van betrokkenheid zichtbaar zal zijn.
- Een niet gering doel voor de leerlingen is dat zij zich op een bewust niveau inzetten op specifieke door henzelf te benoemen leerdoelen. Deze werkwijze wordt ondersteund door de gehanteerde werkwijze (o.a. doelen stellen / feedback geven) en door het werken met persoonlijke portfolio's.
- Verbreding van de achtergrondkennis mede dankzij de inzet van het onderwijskundig concept levensecht leren.

Door ouders actief te benaderen en wekelijks deel te laten nemen aan activiteiten op de Zomerschool, willen we het belang van deelname bij zowel leerlingen als ouders onderstrepen en stimuleren.

Tekst Plan van aanpak realisatie Zomerschool 2018

In 2018 vond voor in Vlissingen de 9^e keer de Zomerschool plaats. Uit onderzoek is gebleken dat deze vorm van ondersteuning gedurende enkele weken in de zomervakantie helpt bij het inhalen van achterstanden en/of het niet laten teruglopen van vaardigheden gedurende de vakantie.

Ieder jaar wordt vooraf een projectplan opgesteld en achteraf een evaluatierapport. De Zomerschool wordt voor het grootste deel betaald uit onderwijsachterstandsmiddelen. De projectleider wordt door de drie primair onderwijsbesturen met scholen in Vlissingen betaald.

In de CPB notitie (Bijlage: CPB Notitie | 6 juni 2018 **Effectieve interventies leerachterstanden in het primair onderwijs**) komt duidelijk naar voren dat een zomerschool goede resultaten kan opleveren. Daarbij staat ook dat veel lezen in de zomervakantie helpt bij het voorkomen van een terugval. De betrokkenheid van de bibliotheek bij de Zomerschool is dan ook van belang. Het afgelopen jaar was de rol van de bibliotheek beperkt mede door de bezuinigingen die er toe geleid hebben dat er minder personeel voor de bibliotheek werkt. Vanwege het belang van lezen en een goede ondersteuning daarbij zou extra ondersteuning door de bibliotheek een aanvulling voor de Zomerschool zijn.

Er is vastgelegd dat de gemeente Vlissingen de Zomerschool in ieder geval voor de jaren 2019 tot en met 2022 mogelijk wil maken door dit vanuit de OAB middelen te ondersteunen.

3.3. Verlengde schooltijd

Net als bij de Zomerschool heeft de verlengde schooltijd tot doel de leerprestaties te verbeteren.

In het kort

- IMC Basis wordt binnen het programma van de school aangeboden, aan groep 7 en 8 gedurende drie uur per week. Bevlogen professionals vertellen in de les over hun vak en delen hun enthousiasme met de leerlingen.
- Voor de uitvoering van het onderwijs werken de IMC Basis coördinator, de gastdocenten en de leerkrachten nauw met elkaar samen.
- IMC Basis verankert de school sterker in de buurt doordat enthousiaste professionals uit de directe omgeving van de basisschool betrokken zijn bij het onderwijs.
- Bedrijven en organisaties worden geïnspireerd door hun competenties op een andere manier in te zetten. De medewerkers dragen concreet bij aan de ontwikkeling en de toekomstperspectieven van jongeren in onze maatschappij.
- IMC Basis wordt aanbevolen en ondersteund door de ambtenaren van het Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap en de onderwijsinspectie.

Tekst website Ravenstein <https://deravenstein.nl/in-het-kort/>

De verlengde schooltijd IMC Basis is opgezet door IMC Weekendschool, Amsterdam. IMC Weekendschool heeft in Vlissingen gezocht naar een pilotschool om haar project ook hier vorm te kunnen geven. Openbare Basisschool De Ravenstein voldeed aan de criteria, waarbij onder meer wordt gekeken naar de hoeveelheid kinderen met leer- en/of andere achterstanden.

Het gaat hier niet om school in het weekend maar om aanvullend onderwijs dat bij De Ravenstein op donderdagmiddag tot 15.00 uur wordt aangeboden.

Voor wat betreft de financiering is de gemeente Vlissingen een van de partners. Aanvankelijk werd gewerkt met een startsubsidie van € 15.000,- per jaar, maar door het aan zich binden van andere sponsoren hoefde een deel daarvan niet te worden uitgekeerd.

De gemeente staat voor de komende periode garant voor een bedrag van € 7.500,- per kalenderjaar afkomstig uit de onderwijsachterstandsmiddelen. De verdere financiering zal plaatsvinden door sponsoring.

IMC-weekendschool heeft (nog) niet de mogelijkheden om binnen de gemeente Vlissingen IMC-basis ook bij andere scholen in te voeren.

Wanneer er vanuit het primair onderwijs een duidelijke behoefte bestaat aan andere vormen van verlengde schooltijd die met name ten goede komen aan kinderen uit kansarme wijken dan wil de gemeente vanuit haar onderwijsachterstandenbeleid daar in meedenken. Of dit leidt tot een investering vanuit de OAB gelden zal afhangen van de plannen en wensen van het onderwijs.

3.4. Schakelklassen

Bij vijf scholen in Vlissingen is een schakelklas. Het gaat bij vrijwel allemaal om een deeltijd variant van minimaal 8 uur per week.

Deze klassen zijn bestemd voor zowel autochtone als allochtone basisschoolleerlingen die aantoonbaar onder hun eigenlijke cognitieve niveau presteren, omdat zij een grote taalachterstand hebben. Zij volgen gedurende een jaar intensief taalonderwijs in de zogenaamde schakelklas en stromen daarna terug in het reguliere onderwijs.

Van de betreffende scholen hebben de meesten leerlingen uit groep 2 in de schakelklas.

Achtergrond schakelklassen

Schakelklassen kunnen een goed instrument zijn om onderwijsachterstanden te bestrijden. Onderzoekers van ITS en Kohnstamm Instituut hebben in opdracht van het ministerie van OCW onderzoek gedaan naar de verdere schoolloopbanen van de voormalige schakelklasleerlingen. Dit landelijke onderzoek heeft vastgesteld dat er positieve effecten zijn van schakelklassen op onderwijsprestaties en schoolloopbanen van schakelklasleerlingen. De onderzoekers pleiten ervoor om jonge schakelklaskinderen ook ná het schakeljaar nog extra begeleiding te geven, en het schakeljaar te beschouwen als een onderdeel van een integrale aanpak die niet gedurende één jaar, maar gedurende de hele schoolloopbaan vorm moet krijgen. De gunstige resultaten rechtvaardigen de conclusie dat schakelklassen een goed instrument kunnen zijn om onderwijsachterstanden te bestrijden.

Tekst Plan Schakelklas 2018-2019

De scholen met een schakelklas zijn:

- 't Mozaïek (Het Kroonjuweel) in Oost-Souburg
- De Omnibus in Vlissingen, Groot-Lammerenburg
- De Branding in Vlissingen, Binnenstad
- Het Vlot (De Combinatie) in Vlissingen, Middengebied
- Sint Jozefschool (De Combinatie) in Vlissingen, Middengebied.

Deze scholen zijn gekozen op basis van de oude gewichtenregeling, waaruit bleek dat dit de scholen zijn met het meeste achterstandsleerlingen. Maar ook op basis van de nieuwe indicatoren blijken deze scholen de meeste leerlingen met achterstanden te herbergen.

Een zesde school die hier ook zeker bij hoort is de Ravensteinschool. Deze school heeft een schakelklas, maar met een speciale functie. Daarom wordt deze schakelklas hier niet in het rijtje gezet, maar hieronder in het volgende kopje kort besproken.

Voor alle schakelklassen geldt dat vooraf samen met het RPCZ (Regionaal Pedagogisch Centrum Zeeland) een schakelklasplan wordt opgesteld waarin een beginmeting van de leerlingen is opgenomen. Na afloop wordt per schakelklas een evaluatierapport opgesteld.

Nieuwe ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld het oprichten van een school op Islamitische grondslag kunnen op termijn wel voor een verschuiving zorgen. Als dat binnen de komende beleidsperiode plaatsvindt moet op dat moment overwogen worden of de middelen anders ingezet moeten gaan worden.

3.5. Nieuwkomersgroep (NT2), schakelklas Ravenstein

Met de planopstelling en evaluatie wordt de schakelklas van Ravenstein meegenomen. Maar deze 'klas' is er voor leerlingen uit groep 4 tot en met 8 die minder dan twee jaar in Nederland zijn. Verder gaat het niet alleen om leerlingen van de Ravensteinschool, maar kunnen ook kinderen van Het Vlot en de Sint Jozefschool, die ook in open wijkschool De Combinatie gevestigd zijn, voor de nieuwkomers-schakelklas worden aangemeld.

3.6. Inzet onderwijsassistent NT2 bij De Branding

In de loop van 2018 hebben met de directeur van basisschool De Branding en de interim bestuurder van Archipel Scholen gesprekken plaatsgevonden over de taalproblematiek op deze school.

Bij deze school, in de binnenstad van Vlissingen, kwam naar voren dat de school te maken heeft met een groep leerlingen die geen Nederlands spreekt en waarvan de ouders ook geen Nederlands en geen of beperkt Engels spreken. Deze leerlingen zijn over het algemeen kinderen van ouders die als arbeidsmigrant vanuit het oosten of zuiden van de Europese Unie (EU) naar Nederland zijn gekomen.

Ouders en kinderen vallen niet onder regels die wel voor migranten van buiten de EU gelden. De kinderen zijn geen vluchteling of statushouder en worden daarom ook niet bij Taal expertise centrum (TEC) Middelburg opgevangen.

Omdat het hier kinderen betreft uit verschillende groepen en ze mede daardoor niet voldoen aan de criteria voor de schakelklas kunnen zij ook daar niet worden bijgeschoold.

Om te zorgen dat deze kinderen zich toch sneller aan het Nederlandse onderwijs aan kunnen passen heeft De Branding in schooljaar 2017-2018 een HBO-onderwijsassistente aangesteld die 12 uur per week met verschillende kinderen aan het aanleren en verbeteren van hun Nederlandse taalvaardigheden kon werken. Zij werd betaald met een tijdelijke bijdrage vanuit de Archipel scholengroep.

Het aanleren van Nederlands sluit aan bij het Onderwijsachterstandenbeleid (OAB). Gezien het belang van het beheersen van het Nederlands en de doelgroep bij De Branding bleek het wenselijk om de inhuur van een goedgeschoolde HBO-onderwijsassistente blijvend mogelijk te maken. Hiervoor heeft het college middelen vanuit OAB toegezegd (Activiteitenplan Onderwijsachterstandenbeleid en begroting 2019).

In het nieuwe beleid zal nog (financiële) ruimte zijn voor de school om de hierboven genoemde onderwijsassistente in te zetten, maar zal dit niet meer apart worden gesubsidieerd.

3.7. Voorschool Windorgel

Sinds 1 januari 2016 is de Voorschool Ravenstein geen onderdeel meer van Archipel Scholen maar maakt deel uit van Kinderopvang Walcheren.

Een gevolg van de exploitatie van een eigen peutergroep bij Ravenstein door Archipel Scholen was dat het overgrote merendeel van de kinderen na de peutergroep doorstroomden naar basisschool Ravenstein. Omdat op deze voorschool een groter gedeelte van de peuters dan bij andere peutergroepen te maken heeft met taalachterstanden en/of sociaal-emotionele problemen drukte deze doorstroom extra op de problematiek van de Ravenstein basisschool. Zeker sinds de vestiging in open wijksschool De Combinatie, waar ook Het Vlot en De Sint Jozefschool gevestigd zijn was het de wens dat de kinderen van de voorschool meer over de drie basisscholen zouden worden verdeeld. Ontkoppeling van de Ravensteinschool en uitvoer door de meer neutrale Kinderopvang Walcheren moest hier aan bijdragen.

Gezien de nog steeds heersende complexe problematiek bij het merendeel van de kinderen op de voorschool in De Combinatie, tegenwoordig Windorgel geheten, is er voor gekozen groepen uit niet meer dan 12 kinderen te laten bestaan, waardoor een maximaal 6 kinderen per pedagogisch medewerker (pm'er) zijn.

Dit is verhoudingsgewijs duurder dan bij ander peutergroepen waarbij de 2 pm'ers maximaal 16 kinderen onder hun hoede hebben.

Voor voorschool Windorgel ontvangt KOW extra financiële ondersteuning.

Als voorwaarde geldt dat een aantoonbaar hoog percentage van de kinderen in de voorschool (ten minste 40%-50%) VVE geïndiceerd is door het consultatie bureau (JGZ/GGD). Met de bijkomende problematiek is hierdoor de keuze voor groepen van 12 in plaats van 16 kinderen per groep verdedigbaar.

3.8. VoorleesExpress

De VoorleesExpress is een landelijk project dat al enkele jaren door bibliotheek Vlissingen in de gemeente Vlissingen wordt uitgevoerd.

Aanpak

Twintig weken lang komt een vrijwillige voorlezer thuis bij een gezin met kinderen van 2 tot en met 8 jaar. Het gaat om kinderen die moeite hebben met de Nederlandse taal en opgroeien in een taalarme thuisomgeving. De vrijwilliger introduceert het voorleesritueel bij het gezin. De ouders krijgen handvatten om de taalontwikkeling van hun kinderen te stimuleren - op hun eigen manier. Daarnaast versterkt de VoorleesExpress het partnerschap tussen school en ouders. Zo nemen ouders en school samen de verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van kinderen, waarbij ze elkaar ondersteunen én versterken. Inmiddels is de VoorleesExpress actief in 100 gemeenten met 4000 vrijwilligers en worden jaarlijks 3700 gezinnen voorgelezen.

Tekst website ZB | Bibliotheek Vlissingen <https://www.dezb.nl/vlissingen/voorleesexpress.html>

Het project draagt bij aan het voorkomen en terugdringen van (taal)achterstand in een vroeg stadium. Daarbij is ouderbetrokkenheid van groot belang. De gezinnen worden veelal aangedragen door de school. De vrijwilligers zijn voor een groot deel studenten, waarvan het merendeel pedagogiek studeert aan de Hogeschool Zeeland (HZ). Studenten kunnen met hun bijdrage studiepunten verdienen.

In de dienstverleningsovereenkomst (DVO) die de gemeente Vlissingen met ZB | Planbureau en bibliotheek van Zeeland heeft afgesloten staat:

De Gemeente spreekt de intentie uit en neemt in dit kader de inspanningsverplichting op zich om gedurende de looptijd van deze overeenkomst de OAB-middelen die zij van het Rijk verwacht te verkrijgen, na daadwerkelijke ontvangst, voor een vergelijkbaar deel als in 2016 (€ 30.000,00) middels doorstorting aan ZB aan te wenden voor het via deze overeenkomst aan ZB opgedragen onderwijsachterstandenbeleid. Het betreffende deel van deze doeluitkering komt derhalve bovenop de Jaarlijkse Bijdrage. ZB verplicht zich om deze ontvangen gelden ook daadwerkelijk aan te wenden voor het onderwijsachterstandenbeleid. ZB draagt het risico van eventuele terugvordering van deze gelden door het Rijk.

4. Ontwikkelingen

Veranderingen in de kinderopvang en het onderwijs kunnen van invloed zijn op het onderwijsachterstandenbeleid. Aangescherpte kwaliteitseisen, zoals genoemd in het gewijzigde Besluit Basisvoorwaarden Kwaliteit VVE, gepubliceerd op 26 april 2017, waarin het niveau waarop een pedagogisch medewerker mondelinge taalvaardigheid en lezen moet beheersen staat en de wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (IKK) waarmee de kwaliteit en de toegankelijkheid van de kinderopvang wordt verbeterd, vragen extra inzet van middelen om samen met organisaties te zorgen dat aan de kwaliteitseisen wordt voldaan. In de opleiding zullen nieuwe eisen in het programma worden opgenomen. Medewerkers die al in de kinderopvang werken moeten worden bijgeschoold.

Het invoeren van 960 uur VVE voor peuters van 2 ½ tot 4 jaar zal ook extra inzet van personeel vragen.

Vanuit het OAB willen daar waar nodig bijdragen aan opleidingskosten, maar vanaf 2020 moet het bedrag hiervoor zijn inbegrepen in de kostprijs die de peuteropvang berekent. Het primair onderwijs ontvangt zelf middelen voor onderwijsachterstanden. De terugloop in middelen bij vooral het openbaar onderwijs kan voor de gemeente aanleiding zijn het onderwijs op onderdelen toch extra te ondersteunen.

IKC

Een bijzondere vorm van de brede school die landelijk gezien in opmars is, is het Integraal Kindcentrum (IKC). Een IKC is een voorziening voor kinderen van 0-12 jaar, waar zij gedurende de dag komen om te leren, spelen, ontwikkelen en ontmoeten. Het IKC biedt een totaalpakket op het gebied van educatie, opvang en ontwikkeling. Voldoende draagvlak bij de betrokken partners is essentieel om een IKC te realiseren.

De totstandkoming van zowel een brede school als een IKC moet door de betrokken samenwerkingspartners geïnitieerd worden.

De stip aan de horizon voor wat betreft de doorontwikkeling van brede scholen is de vorming van IKC's. In een IKC komen alle ontwikkelingsterreinen van kinderen aan bod. Het IKC biedt een totaalpakket op het gebied van educatie, opvang en ontwikkeling. Essentieel voor een IKC is, dat er wel functionele specialismen zijn, maar geen institutionele en organisatorische verdeling. Er is één aansturing. In een IKC staat nadrukkelijk het kind centraal, dus niet de deelnemende organisaties. Voldoende draagvlak bij de betrokken partners is essentieel om een IKC te realiseren. Door de ontwikkeling van IKC's wordt tevens inhoud gegeven aan de bevordering van de integratie en het tegengaan van segregatie, indien de verschillende scholen in een wijk/gebied samengaan. Daarmee wordt voorkomen dat één school in de wijk alle leerlingen met onderwijsachterstanden onder zijn dak heeft, terwijl de school verderop nauwelijks dergelijke leerlingen heeft.

De brede school/IKC in relatie tot huisvesting:

Zoals eerder gesteld is huisvesting van een brede school/IKC in één gebouw geen voorwaarde noch uitgangspunt. Het vergemakkelijkt de samenwerking en faciliteert daarmee het netwerkconcept. Het zorgen voor een gedeelde visie, het maken van inhoudelijke afspraken over één pedagogisch concept en een doorgaande lijn staan centraal.

Zoals hiervoor benoemd is het uitgangspunt dan ook in de eerste plaats adequate en efficiënte huisvesting in kwalitatief voldoende gebouwen. Het is dan voor de hand liggend om te streven naar moderne goed geoutilleerde gebouwen waarvan meerdere partijen gebruik kunnen maken.

Indien er voldoende draagvlak en ruimte is om in een wijk een IKC te realiseren zal hieraan meegewerkt worden, waarbij de basis de wettelijke verplichting t.a.v. onderwijshuisvesting blijft, gerelateerd aan de financiële mogelijkheden.

Indien bij een ontwikkeling tevens een andere openbare voorziening gerealiseerd zou kunnen worden, is dit vanuit het oogpunt van efficiency zeker bespreekbaar. Echter het is niet het uitgangspunt bij nieuwe ontwikkelingen!

Tekst Integraal Huisvestingsplan onderwijs 2015 – 2019 gemeente Vlissingen (2.2 en 3.2)

Vanuit het onderwijsachterstandenbeleid kan de bovenstaande tekst uit het Integraal Huisvestingsplan worden onderschreven. Bevordering van integratie en het tegengaan van segregatie evenals één pedagogisch concept en een doorgaande lijn zijn elementen die passen bij het tegengaan van onderwijsachterstanden.

In het IHP wordt de visie van de gemeente met betrekking tot huisvesting van IKC's weergegeven. Het onderwijsachterstandenbeleid sluit hier op aan door te stellen dat een IKC helpt bij de hierboven genoemde aspecten, maar dat een IKC hiervoor niet noodzakelijk is. De vorming van een IKC is volgens de gemeente vooral een zaak van onderwijs, kinderopvang en eventuele andere organisaties die hier onderdeel van willen uitmaken.

4.1. Samenwerkingspartners

4.1.1. KOW

Een van de taken van de gemeente is het zorgen voor voldoende toegankelijke peuteropvang (2-4 jaar). Voor de harmonisatie in de kinderopvang werd gesproken over de peuterspeelzaal. Nu gaat het over de peutergroep. In de loop der jaren is KOW de vaste partner geworden op het gebied van peuteropvang.

Bij de nieuwe financieringsstructuur, vastgelegd in de Subsidieregeling kindgebonden financiering peuteropvang Vlissingen 2019 worden ouders met een kind in de peutergroep maar zonder aanspraak op kinderopvangtoeslag (KOT) gesubsidieerd. Dit gebeurt niet direct aan de ouder, maar via de opvangorganisatie nadat de ouder daarvoor toestemming heeft gegeven.

In de praktijk zal het grootste deel van de subsidie voor peuteropvang nog steeds door KOW worden ontvangen, maar ook Prokino heeft een peuteropvang groep die voldoet aan de eisen en waarvoor zij en de ouders van hun peuters aanspraak maken op subsidie.

De voorschoolse programma's zijn tot op heden alleen gekoppeld aan de peutergroepen van KOW. Door de jarenlange relatie tussen KOW en de Walcherse gemeentes is er veel expertise opgebouwd en veel door de gemeentes geïnvesteerd om te komen tot een goede en professionele aanpak.

Kinderen die vanuit het consultatiebureau een VVE-indicatie hebben gekregen komen in aanmerking voor twee extra dagdelen opvang, die vanuit de onderwijsachterstandsmiddelen worden bekostigd.

KOW wordt als belangrijkste partner gezien waar het gaat om het aanbieden van VVE in de peutergroep.

Een peutergroep moet VVE gecertificeerd zijn. Daarnaast kunnen andere criteria worden vastgesteld, zoals bijvoorbeeld het minimale aantal VVE-geïndiceerde kinderen om VVE dagdelen vanuit het OAB te bekostigen op een bepaalde locatie.

Interactie tussen kinderen met een taalachterstand en kinderen zonder die achterstand werkt vooral voor de kinderen met achterstand positief. Kinderen zonder achterstand kunnen op de VVE gecertificeerde peutergroepen mee profiteren van de voorschoolse programma's.

Een goede spreiding en makkelijk te bereiken peutergroepen met voorschoolse programma's, zo mogelijk in iedere basisschool, maakt preventie van achterstanden en het zo spoedig mogelijk terugdringen hiervan beter mogelijk. Samenwerking tussen kinderen met en zonder achterstand bevordert de integratie.

Om het bovenstaande mogelijk te maken is naast de inzet van geld uit de algemene middelen ook een aanvulling vanuit de OAB middelen nodig. Er zal worden uitgegaan van een vaste maximale kostprijs per uur.

Onder de kop Financiën wordt hier nog verder op ingegaan.

Het ministerie van OCW wil invoeren dat er een hbo'er in de voorschoolse educatie komt. Dit gaat per 1 januari 2022 in. Er wordt op dit moment gedacht aan 160 uur per jaar per groep waar een VVE-programma wordt gevolgd. De hbo'er zal zorg dragen voor de coaching en ondersteuning van de medewerkers, ook in beleidsmatige zin. OCW sluit hierbij aan bij de terminologie en uitgangspunten van SZW (in de wet IKK). De pedagogisch beleidsmedewerker vanuit IKK kan ook de uren hbo'er in de VVE vanuit OCW uitvoeren. Het hoeven dus niet twee verschillende personen te zijn.

Om tijdig de hbo'er op de groep te krijgen en de kwaliteit al eerder te verbeteren willen we als een van de voorwaarden voor de nieuwe subsidieafspraken vanaf 2020 dat er in 2020 al voor 80 uur een hbo'er wordt ingezet.

4.1.2. Prokino

Prokino is een organisatie voor kinderopvang die al enige tijd actief is in Vlissingen. In het verleden zaten zij onder andere bij basisschool Theo Thijssen. Daar zijn ze nu niet meer gevestigd, maar ze hebben nu wel een vestiging bij de Vlissingse Schoolvereniging. Sinds kort hebben ze daar ook een peutergroep.

De peutergroep voldoet met haar VVE certificering aan de eisen, waardoor ouders zonder kinderopvangtoeslag ook voor opvang bij deze groep gesubsidieerd kunnen worden.

Er zijn ook al aanvragen van ouders met een VVE geïndiceerd kind. Dit rechtvaardigt dat er ook gesprekken met Prokino zijn om te komen tot een subsidierelatie voor hun VVE programma's.

Met Prokino zullen afspraken worden gemaakt waarbij van een zelfde maximale kostprijs als bij KOW uitgegaan zal worden.

4.1.3. Primair onderwijs

Niet alleen voor gemeentes worden nieuwe criteria voor de verdeling van onderwijsachterstandsmiddelen gehanteerd. Dit geldt ook voor de financiering van het primair onderwijs.

In Vlissingen gaat alleen het bestuur van de Onze Wijs scholen er iets op vooruit. De andere besturen, Prisma en Archipel Scholen, gaan achteruit in middelen. Vooral bij Archipel Scholen is de daling fors.

Toch betekent dit niet dat de populatie van de Archipel scholen erg is gewijzigd. De daling heeft vooral te maken met de nieuwe criteria waardoor landelijk het vastgestelde bedrag over meer scholen moet worden verdeeld. Nog steeds zijn er een aantal scholen die onder dit bestuur voor openbaar onderwijs vallen waar de problematiek op het gebied van onderwijsachterstanden dermate groot is dat ondersteuning van groot belang is.

Bij de gemeente is de vraag neergelegd of het mogelijk is extra onderwijsachterstandsmiddelen vanuit de gemeente in te zetten in het onderwijs, zodat het verlies aan eigen onderwijsachterstandsmiddelen enigszins wordt verminderd. Aan deze wens willen we wel gedeeltelijk tegemoetkomen maar niet in die mate dat het verlies aan middelen voor het onderwijs helemaal door de gemeente wordt opgevangen. Dat is ook niet hoe de nieuwe verdeling van geld moet worden uitgelegd.

Inzet van gemeentelijk OAB middelen in het onderwijs zal zich ook de komende jaren richten op die scholen waar dit het hardst nodig is. Daarbij is draagvlak in het onderwijs belangrijk en dus ook ideeën en plannen over inzet van middelen die het meeste effect hebben in voorkomen en terugdringen van onderwijsachterstanden vooral op het gebied van (Nederlandse) taal- en leesvaardigheid.

Vanuit met name het bestuur van Archipel Scholen is aangegeven dat zij meer vrijheid willen voor het inzetten van de onderwijsachterstandsmiddelen van de gemeente. Als gemeente willen we daar voor een deel aan tegemoetkomen.

Voor 2019 is er nog gekozen voor financiering van de schakelklassen zoals dat de afgelopen jaren is gedaan. Wel is het bedrag per schakelklas iets verhoogd omdat bij de afrekening over 2018 bleek dat de € 20.000,- overal werd overschreden.

Ook wordt het plan 2019-2020 en de evaluatie 2018-2019 nog door het RPCZ uitgevoerd.

Met ingang van 2020 willen we die scholen met de meeste doelgroep leerlingen een hoger maximaal bedrag toekennen, € 35.000,- per school in 2020, € 40.000,- in 2021 en € 45.000,- in 2022.

Het bedrag moet worden ingezet voor het inrichten schakelklas en voor aanvullende ondersteuning (onderwijsassistenten bijv. of scholing). In 2019 worden afspraken gemaakt over kwaliteitscriteria en de wijze van verantwoording en wordt beslist of de ondersteuning van RPCZ gewenst blijft. Een voordeel van ondersteuning door RPCZ is onder meer dat zij zorgen voor eenduidige planopstelling en evaluaties. Bovendien kunnen zij met hun expertise de kwaliteitscriteria voor een goede schakelklas beter bewaken dan wanneer we dat vanuit de gemeente zelf moeten doen.

Voor Ravenstein zal het bedrag oplopen van € 45.000 tot € 55.000 aangezien zij in ieder geval de NT2 nieuwkomersgroep moeten inrichten.

Vanaf 2020 wordt de NT2 onderwijsassistent van De Branding niet meer apart gesubsidieerd, maar zal de school dit mede vanuit het nieuwe OAB bedrag moeten bekostigen.

Bij voldoende financiële ruimte ligt het voor de hand om ook scholen onder de top van scholen met de meeste achterstand een bedrag toe te kennen om kinderen met achterstand op deze scholen extra te ondersteunen.

4.1.4. Bibliotheek

In 2017 is vastgesteld dat op het subsidiebedrag voor de bibliotheek flink zou worden bezuinigd. De dienstverlening op het gebied van bibliotheekwerk in Vlissingen is overgenomen door ZB | Planbureau en Bibliotheek van Zeeland.

Op de scholen en bij de kinderopvang moest de dienstverlening worden teruggeschroefd als gevolg van minder financiële middelen en minder personeel.

In de dienstverleningsovereenkomst (DVO) is opgenomen dat vanuit de onderwijsachterstandsmiddelen zolang de gemeente deze voldoende ontvangt € 30.000,- aan de bibliotheek wordt toegekend voor programma's ter bestrijding of het voorkomen van (taal) achterstanden welke nu worden ingezet voor de VoorleesExpress.

De Bibliotheek Vlissingen werkt samen met Kinderopvang, peuterspeelzalen, kinderdagverblijven en scholen om de taalontwikkeling te stimuleren en taalachterstanden te voorkomen.

Uitbreiding van taken op deze gebieden past in het onderwijsachterstandenbeleid van de gemeente Vlissingen. De bibliotheek heeft plannen opgesteld, die in de komende jaren (2020-2022) vorm moeten krijgen, waarin ondersteuning van hierboven genoemde organisaties een belangrijke rol speelt. Bovendien zetten zij in op ouderparticipatie.

De financiering van deze extra activiteiten komt naast het bedrag voor de VoorleesExpress (DVO) ook ten laste van het onderwijsachterstanden budget.

4.1.5. GGD

De GGD heeft via haar consultatiebureaus de opdracht kinderen te signaleren en te indiceren volgens de doelgroepdefinitie zoals deze op Walcheren is opgesteld. Verder bevorderen zij de toeleiding naar de VVE-peutergroepen.

De inspectie van de GGD inspecteert de VVE locaties van de peuteropvang organisaties.

De registratie van VVE indicaties en het vervolg op deze indicatie, toeleiding en gesprekken met ouders in volgende bezoeken, vertoont nog te veel mankementen. Hierdoor is niet precies duidelijk hoeveel geïndiceerde peuters nu werkelijk naar de peutergroep gaan. Hieraan wordt zowel Zeeuws breed als op Walchers niveau gewerkt. Nog in 2019 moet hier verbetering in komen.

4.1.6. RPCZ

Het RPCZ heeft een functie in het organiseren van regionale bijeenkomsten waarop de ambtenaren van Zeeuwse gemeenten geïnformeerd worden en elkaar kunnen informeren op onderwijsgebied. Daarnaast maakt de gemeente Vlissingen gebruik van de diensten van RPCZ voor het ondersteunen van de kerngroepoverleggen, de planopstelling en evaluaties van de schakelklassen en de planopstelling en evaluatie van de Zomerschool. Bovendien organiseren zij scholingsbijeenkomsten en intervisiebijeenkomsten voor schakelklasleerkrachten en betrokkenen bij de kerngroepen.

Vooralsnog zal voor de ondersteuning van de kerngroepen de expertise van RPCZ nog worden gevraagd. Datzelfde geldt voor de Zomerschool.

Voor de schakelklassen moet in 2019 duidelijk worden of de planopstelling en evaluatie nog door het RPCZ of door de scholen zelf of deels door de scholen en deels door RPCZ gedaan zal worden voor de periode 2020-2022.

Het bewaken van de kwaliteit van de schakelklassen, zodat de leerlingen hier zo optimaal mogelijk profijt van hebben, is bij het RPCZ in goede handen. Bovendien verzorgen zij scholing waardoor in de schakelklassen een goede (excellente) leerkracht voor de groep staat.

4.1.7. Buurtgemeentes

Daar waar mogelijk wordt in het onderwijsachterstanden beleid samen opgetrokken met de gemeentes Middelburg en Veere. Een voorbeeld hiervan is bijvoorbeeld de doelgroepdefinitie voor het indiceren van VVE peuters.

Verschillen in financiële middelen en verschillen in structuur van de gemeentes zorgen er wel voor dat niet op alle gebieden op dezelfde wijze kan worden geopereerd.

Middelburg heeft een met Vlissingen vergelijkbare onderwijsachterstandenproblematiek, waarbij de grootste achterstanden in bepaalde wijken zitten. In Veere is die problematiek veel minder. De budgetten voor OAB van Middelburg en Vlissingen liggen dan ook veel hoger dan het budget van Veere.

Veere is daarbij ook een heel andere gemeente dan Middelburg en Vlissingen als het gaat om de opbouw. De gemeente Veere bestaat voornamelijk uit kleine kernen daar waar Middelburg en Vlissingen uit een grote en een paar kleinere kernen bestaan.

Middelburg heeft een iets groter budget uit algemene middelen voor de reguliere peuteropvang dan Vlissingen. Veere heeft hiervoor verhoudingsgewijs ook meer budget uit algemene middelen. Dat is voor Veere ook nodig om in de kleine kernen peuteropvang mogelijk te maken.

VVE uren in de peuteropvang zijn op Walcheren verbonden aan de reguliere peuteropvang. Uitbreiding van VVE uren kan daarom invloed hebben op de reguliere peuteropvang.

Beschikbare middelen spelen een grote rol bij de mogelijkheden te komen tot wenselijke peuteropvang en het aanbieden van voldoende VVE uren. Verschillen in deze middelen zorgen er mede voor dat eenduidig beleid in de Walcherse gemeentes moeilijk is. Toch willen we voor de komende jaren dezelfde afspraken maken met de

kinderopvangorganisaties, die peutergroepen met VVE aanbieden, als de gemeente Middelburg. Daarbij is het uitgangspunt een vaste kostprijs, waarin bovendien kosten voor scholing en verletkosten zijn meegerekend. En eenduidige kwaliteitseisen die kunnen worden vastgelegd in een aangepaste Subsidieregeling kindgebonden financiering peuteropvang Vlissingen 2019.

4.1.8. Overige partijen

Naast de bovenstaande partijen heeft de gemeente Vlissingen op onderwijsachterstanden gebied te maken met een paar andere organisaties. Een daarvan is IMC-weekendschool die in Vlissingen IMC-basis uitvoert en hiervoor voor een klein deel uit het onderwijsachterstandenbudget wordt ondersteund. Hun overige financiering komt van sponsoren, het bestuur van Archipel-Scholen en het jeugdeducatiefonds.

Voor de regio Zuid-west Nederland verzorgt Oberon (onafhankelijk onderzoeks- en adviesbureau op het gebied van onderwijs) in opdracht van de Rijksoverheid informatie bijeenkomsten met betrekking tot onderwijsachterstandenbeleid.

De gemeente Vlissingen heeft op het gebied van onderwijsachterstanden beleid contacten met de andere Zeeuwse gemeentes waarmee Zeeuws breed kan worden afgestemd en waarmee indien gewenst informatie over OAB wordt uitgewisseld. Deze Zeeuwse afstemming vindt in hoofdzaak plaats bij de Lokaal Educatieve Agenda die RPCZ een aantal keer per jaar voor de beleidsmedewerkers onderwijs van de gemeentes organiseert.

5. Richting voor de toekomst

Het Rijk heeft nieuw beleid geformuleerd op het gebied van onderwijsachterstanden. In opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW) heeft het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) een nieuwe indicator ontwikkeld om het door het Rijk voor OAB beschikbare geld beter te verdelen.

Bij de indicator tot 2019 gold alleen het opleidingsniveau van de ouders.

Onderwijsachterstand wordt met ingang van 1 januari 2019 (voor gemeentes) en 1 augustus 2019 (voor het basisonderwijs) gebaseerd op:

De nieuwe verdeling op basis van deze indicatoren kan voor zowel gemeentes als schoolbesturen financieel gunstig of juist ongunstig uitvallen.

Als een gemeente, of bestuur, volgens de nieuwe regeling aanspraak kan maken op meer geld van het Rijk, dan zal het bedrag per jaar stapsgewijs toenemen totdat in 2022 het eindbedrag is bereikt.

Hetzelfde maar dan omgekeerd geldt voor die gemeentes, of besturen, die op minder geld aanspraak kunnen maken.

Wel wordt ieder jaar naar nieuwe peildata gekeken, waardoor de uiteindelijke verdeling per jaar nog iets kan variëren.

Het bedrag dat de gemeente krijgt voor Onderwijsachterstanden is een specifieke uitkering, voorlopig toegekend in september (voor het eerste jaar in oktober) voorafgaand aan het betreffende jaar. De definitieve toekenning volgt in september van het jaar waarvoor de uitkering bedoeld is.

Gemeente

De gemeente Vlissingen heeft van het ministerie van OCW via DUO voor 2019 een (voorlopig) bedrag van € 1.288.180,70 toegekend gekregen. Deze uitkering van het Rijk voor Vlissingen stijgt de komende jaren totdat in 2022 het eindbedrag van € 1.598.000,- is bereikt. Uiteraard onder voorbehoud, omdat peildata en wijzigingen in Rijksbeleid voor aanpassingen kunnen zorgen.

Voor Vlissingen is er in ieder geval meer geld om in te zetten voor OAB. Dat is aan de ene kant goed, omdat het meer mogelijkheden biedt om onderwijsachterstanden te bestrijden.

Het minder positieve hieraan is dat in de gemeente Vlissingen de doelgroep nog zodanig groot is dat een dergelijk bedrag wordt toegekend op basis van de indicatoren.

Onderwijs

Ook voor de scholen in het primair onderwijs geldt een nieuwe berekening. Het geld voor de scholen komt via de schoolbesturen en wordt bij de zogenaamde andere lumpsum gelden gevoegd.

Van de drie schoolbesturen waar de gemeente Vlissingen mee te maken heeft gaat Archipel scholen, openbaar onderwijs, er flink op achteruit. Prisma, voor de katholieke scholen, waarvan 1 in Vlissingen, gaat er iets op achteruit. Onze Wijs, het Protestants-Christelijke onderwijs, gaat er wel op vooruit wat betreft het bedrag dat zij van het Rijk mogen verwachten. Vooral de situatie voor Archipel-scholen is zorgelijk.

Een aantal openbare scholen bevindt zich in wijken in Vlissingen waarvan bekend is dat er veel problematiek heerst. Dit is de laatste jaren niet zodanig veranderd dat extra ondersteuning daar niet meer nodig zou zijn.

Er wordt met de besturen van het primair onderwijs in Vlissingen overlegd waar er knelpunten gaan ontstaan. Zoals hierboven al is geschetst zet de gemeente al op verschillende activiteiten in het basisonderwijs in; schakelklassen, Zomerschool, verlengde schooltijd, NT2 ondersteuning.

Uit onderzoek blijkt dat deze interventies, mits goed ingezet en uitgevoerd, effectief zijn. Het beleid van de komende jaren zal dan ook voor een groot deel worden bepaald door het voortzetten van bestaande activiteiten. Hierbij wordt steeds gekeken waar de doelgroep het meest is vertegenwoordigd.

Sommige situaties vragen maatwerk. Door het bedrag voor de schakelklassen te verhogen en scholen daarbij zelf de vrijheid te geven hoe zij het extra bedrag willen inzetten kan meer maatwerk ter plaatse worden geleverd. Waarbij de inzet wel moet zijn dat het ten goede komt aan het bestrijden of voorkomen van achterstanden bij andere dan voormalig schakelklasleerlingen of voor maatregelen waardoor terugval van leerlingen die eerder de schakelklas bezochten wordt voorkomen. Kwaliteit van de leerkracht of onderwijsassistent die de leerlingen ondersteund moet wel worden gewaarborgd.

De inzet van een goed geschoolde onderwijsassistente op HBO niveau bij basisschool De Branding ter ondersteuning van kinderen van arbeidsmigranten is een goed voorbeeld van waar de extra middelen voor ingezet kunnen worden.

VVE

De aanstaande extra eisen voor de voorschoolse educatie, zoals het aanbieden van 960 uur VVE voor VVE-peuters van 2 ½ tot 4 jaar en de inzet van een HBO'er bij de VVE groep, zijn eerder in dit beleidsstuk besproken.

5.1. Inzet OAB middelen door de gemeente Vlissingen

Met betrekking tot VVE zal worden ingezet op:

- Toegankelijk en bereikbare peuteropvang (2-4 jaar).
- Financiële ondersteuning peuteropvang om voorschoolse educatie te kunnen blijven uitvoeren.
- Uitbreiding VVE uren van 12 naar 16 per week (40 weken per jaar) voor peuters van 2 ½ tot 4 jaar vanaf 2020. De verplichting geldt een aanbod van 960 uur VVE in 1 ½ jaar voor peuters van 2 ½ tot 4 jaar.
- Warme overdracht naar en resultaatafspraken maken met het primair onderwijs.
- Voortzetting van de Voorschool Windorgel waar het percentage VVE kinderen en kinderen met andere problematiek aanzienlijk hoger is dan in de andere peutergroepen.

Voor het primair onderwijs zal worden ingezet op:

- Voortzetten aantal schakelklassen op scholen met de meeste doelgroep leerlingen.
- Door de scholen te bepalen aanvullende maatregelen voor het verder terugdringen van (taal)achterstanden.
- Voortzetten Zomerschool.
- Voortzetten bestaande onderwijstijdverlening IMC-basis bij OBS Ravenstein.

Met betrekking tot overige partijen wordt ingezet op:

- Voortzetten ondersteuning VoorleesExpress door ZB | Bibliotheek Vlissingen volgens de dienstverleningsovereenkomst 2017.
- Indirecte ondersteuning bibliotheek activiteiten ten tijde van de Zomerschool. Deze worden meegenomen in het plan van aanpak Zomerschool.
- Ondersteunen bibliotheekactiviteiten in het kader van voorkomen en terugdringen van onderwijsachterstanden, waarbij ondersteuning en scholing van medewerkers van peuteropvang en consultatiebureaus, als ook ouderparticipatie en ondersteuning belangrijk zijn.
- Financieel ondersteunen begeleiding kerngroepen, ondersteunen borgingsdocumenten, evaluatie en scholing ten behoeve van de kerngroepen door RPCZ.
- Ondersteuning van de rol van RPCZ bij planopstelling, evaluatie en scholing voor de schakelklassen.
- Ondersteuning van de rol van RPCZ bij werving personeel, planopstelling en evaluatie van de Zomerschool.
- Ondersteuning van en/of samenwerking met andere partijen en organisaties wordt blijvend onderzocht.

6. Financiën

In 2018 bedroeg de doeluitkering voor gemeentelijk onderwijsachterstandsbeleid € 701.000, waarbij niet meegerekend het restant bedrag uit voorgaande jaren dat ook nog kon worden ingezet. Voor 2022 is de verwachting dat het bedrag ruim zal zijn verdubbeld. De stijging gaat stapsgewijs. Aanvankelijk werd aangegeven dat zowel voor gemeentes die meer middelen zouden ontvangen als voor gemeentes die minder middelen zouden gaan ontvangen dit met stappen van 25% zouden gaan. Maar de toegroei naar het eindbedrag verloopt sneller, namelijk met gemiddeld 85% in het eerste jaar in plaats van de verwachte 25%. Voor gemeentes die minder gaan ontvangen blijven de stappen wel met 25 % per jaar gaan.

Voor ieder jaar wordt gekeken naar het gemiddelde van de situatie, de stand van zaken aan de hand van de door het CBS vastgestelde criteria, op 1 oktober in het jaar dat 2 jaar voor het betreffende jaar ligt en 1 oktober van het jaar dat 3 jaar voor het beoogde jaar ligt, dat wil zeggen dat voor de berekening voor 2019 gekeken wordt naar de situatie op 1 oktober 2017 (T2) en de situatie op 1 oktober 2016 (T3). Het gemiddelde van T2 en T3 wordt gebruikt om te bepalen op welk deel van het door het Rijk beschikbaar gestelde bedrag een gemeente recht heeft. In oktober 2018 is de voorlopige beschikking voor 2019 gestuurd. De definitieve volgt in september 2019, wanneer tevens de voorlopige beschikking voor 2020 moet komen. Ook in de volgende jaren zullen voorlopige en definitieve beschikkingen in september naar de gemeenten worden verstuurd.

Voor 2019 heeft de gemeente Vlissingen (voorlopig) een bedrag van € 1.288.180,70 tot haar beschikking om in te zetten voor het onderwijsachterstandenbeleid.

De forse stijging in 2019 en daarna betekent dat er de komende jaren flink kan worden ingezet op het onderwijsachterstandenbeleid in de gemeente.

De gemeente Vlissingen hecht veel belang aan het creëren van kansen voor haar inwoners waardoor hun zelfredzaamheid wordt vergroot. Dit begint bij de jongste groep.

Door in jonge kinderen te investeren kan in ieder geval voor deel van hen worden voorkomen dat zij later een beroep doen op de jeugdhulpverlening en/of nog later een beroep doen op een werkloosheidsuitkering of te maken krijgen met andere sociale problematiek.

Als gemeente bespaar je op de kosten voor jeugd en volwassenen door in jonge kinderen te investeren.

Aan de hand van de wet OKE is in Vlissingen in het peuterwerk geïnvesteerd.

Met de harmonisatie in de kinderopvang is de manier van financieren gewijzigd. Een deel van de ouders kan nu ook voor de peuteropvang een beroep doen op kinderopvangtoeslag van het Rijk. Maar juist voor de groep die dat niet kan blijft ondersteuning vanuit de gemeente van groot belang.

Voor kinderen waarbij al een achterstand is geconstateerd zijn de OAB middelen beschikbaar. Maar ook kinderen die het relatief goed doen moeten worden ondersteund, zodat ook zij zich in de peutergroep goed op de basisschool kunnen voorbereiden en niet alsnog tussen wal en schip belanden.

In principe geldt dat ter ondersteuning van ouders zonder kinderopvangtoeslag van het Rijk waarvan het kind geen VVE indicatie heeft algemene middelen van de gemeente worden ingezet. Dit geldt dus voor de twee dagdelen die mogelijk worden gemaakt ter voorbereiding op de basisschool.

Tot 2020 gaat het hier om twee dagdelen van 3 uur per week. Met uitzondering van een groep van KOW en de groep van Prokino waar de dagdelen 3 ½ uur duren.

Met de huidige beschikbaar gestelde algemene middelen is dit te betalen.

Vanaf 2020

Met ingang van 2020 gaan we naar 16 uur VVE per week, dagdelen van 4 uur.

Het is onwerkbaar om voor peuters zonder VVE indicatie de dagdelen van 3 uur te handhaven wanneer de VVE peuters dagdelen van 4 uur hebben.

Wanneer ook de reguliere peuters naar dagdelen van 4 uur gaan worden de kosten hoger. Door de aangepaste doelgroepdefinitie neemt het aantal VVE geïndiceerde kinderen al toe en daardoor worden minder kinderen als 'gewone' peuters gekenmerkt. Pas bij de aanvraag voor subsidie door zowel KOW als Prokino zal duidelijker worden of de het bedrag uit de algemene middelen ook voor de komende jaren voldoende is. De aanvraag moet voor 1 oktober worden ingediend.

Samenwerking tussen kinderen met en zonder achterstand bevordert de integratie. Dat is ook waarom in Vlissingen het subsidiëren van ouders ook alleen daar gebeurt waar de peutergroep ook een VVE programma heeft. Regulier en VVE loopt in elkaar over.

Om het bovenstaande mogelijk te maken is naast de inzet van geld uit de algemene middelen een aanvulling vanuit de OAB middelen nodig.

De gemeente Vlissingen kiest er voor algemene middelen en OAB middelen in te zetten om alle ouders met een kind op de peutergroep (met VVE certificering) zonder recht op kinderopvangtoeslag via de opvangorganisatie te subsidiëren tot het bedrag van de vastgestelde kostprijs per uur met aftrek van de inkomensafhankelijke ouderbijdrage.

Ouders met recht op kinderopvangtoeslag betalen ook een inkomensafhankelijke ouderbijdrage aan de opvangorganisatie. Daarnaast wordt voor hen het verschil tussen kostprijs en fiscaal tarief, waarmee gerekend wordt voor de hoogte van de opvangtoeslag, vergoed. Hierdoor lopen de kosten voor ouders waarvan het kind geen VVE indicatie heeft toch niet verder op door de uitbreiding van uren. Integendeel; hun kind kan meer uren naar de peutergroep voor minder geld. De toegankelijkheid wordt hiermee vergroot.

Voor het subsidiëren van ouders voor de eerste twee dagdelen kan, ongeacht of hun kind al dan niet VVE geïndiceerd is, een subsidieplafond worden vastgesteld waarin opgenomen is het bedrag aan subsidie uit algemene middelen aangevuld met een bedrag vanuit de OAB middelen. In het verleden was dat vergelijkbaar alleen werd de subsidie toen rechtstreeks aan de opvangorganisatie toegekend.

Het plusbedrag (verschil tussen kostprijs en fiscaal tarief) kan vanuit de OAB middelen worden bekostigd omdat de extra kosten die het VVE bestendig maken van de peutergroep dit rechtvaardigt en alle peuters daarvan meeprofiteren.

Het extra derde en vierde dagdeel wordt vanzelfsprekend vanuit OAB middelen bekostigd.

De subsidieopbouw voor peuters ziet er met ingang van 2020 als volgt uit:

	Ouders met KOT kind geen VVE	Ouders zonder KOT kind geen VVE	Ouders met KOT kind met VVE	Ouders zonder KOT kind met VVE
Dagdeel 1 en 2:	Inkomensafhankelijke ouderbijdrage	Inkomensafhankelijke ouderbijdrage	Inkomensafhankelijke ouderbijdrage	Inkomensafhankelijke ouderbijdrage
Totaal 8 uur per week 40 weken per jaar.	Kinderopvangtoeslag van het Rijk	*Subsidie van de gemeente uit algemene middelen en OAB middelen	Kinderopvangtoeslag van het Rijk	*Subsidie van de gemeente uit algemene middelen en OAB middelen
Peuters van 2 tot 4 jaar.	Aanvulling tot kostprijs door subsidie van de gemeente uit OAB middelen	Aanvulling tot kostprijs door subsidie van de gemeente uit OAB middelen	Aanvulling tot kostprijs door subsidie van de gemeente uit OAB middelen	Aanvulling tot kostprijs door subsidie van de gemeente uit OAB middelen
Dagdeel 3 en 4:				
Totaal 8 uur per week 40 weken per jaar.	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Subsidie van de gemeente uit OAB middelen	Subsidie van de gemeente uit OAB middelen
Peuters van 2 ½ tot 4 jaar				

*Feitelijk worden de ouders voor de eerste twee dagdelen gesubsidieerd. Zij geven de opvangorganisatie toestemming het bedrag namens hen te ontvangen. Hierdoor hoeft de gemeente niet voor iedere ouder een beschikking op te stellen en de ouder hoeft geen extra geld door te betalen naar de opvangorganisatie.

Het college stelt naar aanleiding van gesprekken met betrokken partijen jaarlijks de hoogte van de kostprijs en het subsidieplafond voor bekostiging van de eerste twee dagdelen vast.

Begrotingsbedrag

Beschikbare bedragen voor de begroting voor de komende jaren (onder voorbehoud):

Baten	2019	2020	2021	2022	2023
OAB middelen	€ 1.288.181	€ 1.391.454	€ 1.494.727	€ 1.598.000	≤ € 799.000
Gemeentelijke middelen	€ 202.842	€ 207.913*	€ 207.913	€ 207.913	€ 207.913
Totaal	€ 1.491.023	€ 1.599.367	€ 1.702.640	€ 1.805.913	≤ € 1.006.913

*2 ½ % indexering

Eind 2022 stopt de huidige beleidsperiode. Voor 2023 is momenteel alleen vastgelegd dat er een bedrag van maximaal de helft van het bedrag dat voor 2022 wordt toegekend mag worden overgeheveld naar 2023. Het bedrag dan nog resteert moet terug naar het Rijk.

De genoemde activiteiten zijn te bekostigen met de beschikbare middelen.

Per jaar zal net als de afgelopen jaren een begroting en een activiteitenplan aan het college worden voorgelegd.

7. Samenvatting

De nieuwe indicatoren van het CBS zorgen er voor dat de gemeente Vlissingen in de komende jaren meer geld van het Rijk ontvangt om in te zetten voor onderwijsachterstandenbeleid. Het geld mag niet voor andere doelen worden ingezet.

Met de nieuwe indicatoren gaat met name het bestuur van het openbaar onderwijs minder OAB middelen ontvangen.

Het doel van het onderwijsachterstandenbeleid is ook de komende jaren het terugdringen en voorkomen van (taal)achterstanden. Daarbij is de gemeente primair verantwoordelijk voor de voorschoolse periode. Het basisonderwijs is primair verantwoordelijk voor de aanpak van onderwijsachterstanden binnen het basisonderwijs.

Ontwikkelingen uit het verleden hebben er toe geleid dat de gemeente ook een aantal interventies in het basisonderwijs ondersteunt.

In Vlissingen zijn VVE programma's gekoppeld aan de peutergroepen. Ouders zonder recht op kinderopvangtoeslag worden via de opvanginstelling alleen dan gesubsidieerd wanneer de peuteropvang VVE gecertificeerd is.

De gemeente Vlissingen hecht veel waarde aan het voorkomen van achterstanden en het creëren van kansen voor jonge kinderen om zo problemen in de toekomst te beperken. Behalve inzet van OAB middelen zijn ook algemene middelen van de gemeente nodig, zodat ook de groep peuters die niet door de GGD is geïndiceerd zich middels de peutergroep goed op de basisschool kan voorbereiden.

Wat willen we bereiken?

Doelstelling voor de voorschoolse periode:

- Kinderen komen zonder (taal)achterstand op de basisschool.

Subdoelen:

- Zoveel mogelijk peuters naar de peuteropvang.
- Streven naar 100% bereik VVE geïndiceerde peuters*.
- Kinderen komen in aanraking met taal.
- Kinderen leren samenwerken.
- Ouders/verzorgers kunnen hun kind beter ondersteunen.

*Stapsgewijs willen we komen tot een zo hoog mogelijk bereik. Pas nadat de cijfers, zie ook voorgaande hoofdstukken, betrouwbaar zijn kan worden aangegeven welke percentages we voor de komende jaren willen nastreven.

Doelen voor de vroegschoolse en verdere basisschoolperiode:

- Leerlingen lopen (taal)achterstand zo vroeg mogelijk in.
- Na een jaar schakelklas kunnen leerlingen weer mee in de 'gewone' klas.
- Leerlingen lopen geen achterstand op in de zomervakantie.
- Kansen voor leerlingen uit kansarme situaties vergroten.

Hoe willen we dit bereiken?

- Toegankelijk en bereikbare peuteropvang (2-4 jaar).
- 960 uur VVE voor VVE peuters van 2 ½ tot 4 jaar (d.m.v. 3^e en 4^e dagdeel).
- Verbeteren registratie VVE indicaties door GGD.
- Stimuleren toeleiding naar peutergroep door mailing en via de consultatiebureaus.
- Kerngroepen voor samenwerking en warme overdracht tussen peuteropvang en onderbouw primair onderwijs.
- Voortzetting Voorschool Windorgel.
- Voortzetten schakelklassen.
- Aanvullende maatregelen door het onderwijs, bijv. door inzet onderwijsassistenten.

- Resultaatafspraken tussen peuteropvang en onderwijs vastleggen.
- Voortzetten Zomerschool.
- Voortzetten bestaande onderwijstijdverlening IMC-basis bij OBS Ravenstein.
- VoorleesExpress door ZB | Bibliotheek Vlissingen.
- Aanvullende bibliotheekactiviteiten.

Verdere ouderparticipatie wordt door de peuteropvang en het onderwijs vorm gegeven. Programma's van de bibliotheek kunnen dit ondersteunen.

Hoe monitoren we dit?

- Inspecties van de peutergroepen door de GGD.
- Aanleveren cijfers indiceringen door GGD.
- Aanleveren peutergegevens met en zonder indicatie door peuteropvang.
- Borgingsdocumenten van kerngroepen.
- Plan voor schakelklassen.
- Evaluatierapport van schakelklassen.
- Plan voor Zomerschool.
- Evaluatie van Zomerschool.
- Evaluatieverslag bibliotheek.

Waar mogelijk wordt samen opgetrokken met buurgemeentes Middelburg en Veere.

De financiële middelen voor onderwijsachterstandenbeleid zijn voldoende om het bovenstaande uit te kunnen (laten) voeren.

8. Slotwoord

Het onderwijsachterstandenbeleid in de gemeente Vlissingen richt zich voor de periode 2019-2022 op voortzetting, aanpassing en aanvulling van ingezet beleid. Op veel punten zijn we al enige jaren goed bezig en ondersteunen we activiteiten waarvan ook uit landelijk onderzoek blijkt dat het effect heeft. Daarnaast blijft er altijd inzet die moeilijk te meten is omdat er veel invloeden van buitenaf een rol spelen waardoor vooruitgang weer teniet kan worden gedaan.

Het bedrag dat het Rijk als specifieke doeluitkering voor het bestrijden, terugdringen en voorkomen van onderwijsachterstanden op in hoofdzaak taalgebied aan de gemeente Vlissingen beschikbaar stelt biedt voldoende mogelijkheden om meer te investeren. Maar daarbij zijn er een aantal ontwikkelingen waarvoor het geld in ieder geval moet worden ingezet.

Het plan dat hier voor ligt is een weergave van waar we nu in investeren en waar we de komende jaren verder mee willen gaan. Daarbij zijn de organisaties die we ondersteunen van groot belang. Zij moeten het doen. Maar zij moeten het ook samen doen.

Veel geld lijkt prettig en dat is het ook omdat je dan meer kunt doen. Aan de andere kant wijst het er op dat er veel kinderen volgens de indicatoren van het CBS binnen de doelgroep passen. De problematiek is nog groot.

Als gemeente moet je gezamenlijk werken aan het verbeteren van de kansen van de eigen inwoners. De resultaten die met de investeringen vanuit het onderwijsachterstandenbeleid worden behaald kunnen daar aan bijdragen. Als dit beleid helpt er voor te zorgen dat de 0 tot 12 jarigen van nu wanneer zij volwassen zijn zichzelf beter kunnen redden en zodoende ook minder aanspraak maken op gemeentelijke voorzieningen, dan hebben we het goed gedaan.

Afkortingen en begrippen

DUO	= Dienst Uitvoering Onderwijs
DVO	= dienstverleningsovereenkomst
GGD	= Gemeentelijke gezondheidsdienst
GOAB	= gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid
HBO	= Hoger Beroeps Onderwijs
IHP	= Integraal Huisvestingsplan
IKC	= Integraal Kindcentrum
IMC	= International Marketmakers Combination
JGZ	= Jeugdgezondheidszorg
KOT	= Kinderopvang toeslag
KOW	= Kinderopvang Walcheren
OAB	= Onderwijsachterstanden beleid
OCW	= Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
RPCZ	= Regionaal Pedagogisch Centrum Zeeland
SES	= sociaaleconomische status
SZW	= Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
VVE	= voor- en vroegschoolse educatie

Bronnen

- Beleidsreactie op bestandsopname VVE en Plan van Aanpak Onderwijs Achterstandenbeleid Walcheren Periode 2013 – 2014
- Besluit van 27 augustus 2018, houdende regels met betrekking tot specifieke uitkeringen ten behoeve van het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid)
- CPB Notitie | 6 juni 2018 Effectieve interventies leerachterstanden in het primair onderwijs
- Evaluatie onderwijsachterstandenbeleid Vlissingen 2014-2018, Regionaal Pedagogisch Centrum Zeeland
- Infographic: Onderwijsachterstandsmiddelen beter verdeeld, gemeenten
- Infographic: Onderwijsachterstandsmiddelen beter verdeeld, basisscholen
- Integraal Huisvestingsplan onderwijs 2015 – 2019 gemeente Vlissingen
- Processchema Samenwerkingsovereenkomst VVE 2018
- Sardes (november 2017): Rapportage Schakelklassen, zomerscholen en onderwijstijdverlenging

**Onderwijsachterstanden
Beleidsplan 2019-2022**

Gemeente Vlissingen

